

PROGRAM PROFILAKTYKI

w

Gimnazjum Publicznym im. gen. Stanisława Maczka

w Łądku - Zdroju

Szkolny program profilaktyki opiera się na następujących aktach prawnych oraz przepisach prawa oświatowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.) art. 72;
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. - o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89, poz. 555 ze zm.) art. 304;
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43, poz. 296 ze zm.) art. 572;
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przed szkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U 2009 nr 4, poz. 17);
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmu z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn.: Dz.U 2002 nr 147, poz. 1231 ze zm.);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn.: Dz.U 2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995r. (tekst jedn.: Dz.U 1996 nr 10, poz. 55 ze zm.);
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz.U 1994 nr 111, poz. 535 ze zm.);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r.(Dz.U 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych(Dz.U 2010 nr 228, poz. 1488);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno pedagogicznej, w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach(Dz.U 2010 nr 228, poz. 1487);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz.U 2003 nr 26, poz. 226);
- Statut Szkoły;
- Program wychowawczy szkoły.

Istotą tego programu jest tworzenie warunków do bezpiecznego funkcjonowania szkoły, powstania szkoły wolnej od zagrożeń, popularyzowania postaw antyprzestępczych w tym o zagrożeniach jakie niesie za sobą terroryzm przy jednoczesnym tworzeniu metod na „rozsądne zachowanie” w trakcie zaistniałej sytuacji oraz opracowanie modelu działań w razie wystąpienia tych zagrożeń na terenie szkoły poza nią. Jednym z działań będzie również nauka młodzieży jak udzielić pierwszej pomocy oraz wzmacnianie właściwych postaw wobec uczniów niepełnosprawnych. Realizacja zadań programu przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie naszej szkoły.

Założenia Programowe

Program ma charakter otwarty, interdyscyplinarny i jest aktualizowany sukcesywnie zgodnie z bieżącymi potrzebami. Adresatem są uczniowie, nauczyciele, pozostali pracownicy oraz rodzice uczniów. Realizowany będzie na wszystkich zajęciach przedmiotowych, lekcjach wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych i innych działaniach opiekuńczo wychowawczych.

Cele główny programu:

Celem głównym jest rozpoznawanie, diagnozowanie i eliminowanie zagrożeń występujących wewnątrz szkoły, w jej otoczeniu oraz środowisku lokalnym ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie praw człowieka.

Cele szczegółowe:

1. Profilaktyka uzależnień (nikotyna, narkomania, alkoholizm)
2. Przeciwdziałanie agresji.
3. Przeciwdziałanie patologiom poprzez pomoc dzieciom z rodzin biednych i dotkniętych problemem bezrobocia.
4. Przeciwdziałanie demoralizacji uczniów.
5. Zapewnienie optymalnego rozwoju uczniów, pomoc uczniom słabym, z deficytami i innego rodzaju problemami oraz umożliwienie maksymalnego rozwoju uczniom zdolnym.
6. Zapewnienie bezpiecznych warunków nauki, pracy i zabawy.
7. Wspieranie rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo wychowawczej.
8. Promowanie zdrowego stylu życia.
9. Nauka pierwszej pomocy.
10. Tolerancja w stosunku do ludzi niepełnosprawnych.

Treści:

1. Prawa i obowiązki ucznia.
2. Wizerunek ucznia.
3. Diagnoza zjawiska przemocy w szkole.
4. Obszary działań.
5. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu profilaktyki.
6. Zadania.
7. Efekty działań.
8. Ewaluacja.

Instytucje wspierające:

- Władza terytorialna (w zakresie finansowania, szkoleń)
- Poradnia Psychologio – Pedagogiczna (pedagogizacja rodziców, wsparcie nauczycieli)
- Straż miejska, policja (w zakresie profesjonalnego wspierania zadań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa oraz prowadzenia zajęć profilaktycznych)
- Opiekuńczo – wychowawcze (np. świetlice - w zakresie wolnego czasu i prowadzenia zajęć wspierających rozwój)
- Instytucje charytatywne np. Caritas oraz Ośrodek Pomocy Społecznej (w zakresie zabezpieczenia materialnego uczniów)
- Placówki służby zdrowia (w zakresie poradnictwa, pomocy rodzicom z problemami)
- Sądy i placówki opiekuńczo – wychowawcze
- Instytucje kulturalne np. teatry (w zakresie edukacji dotyczącej zagrożeń)
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – GKRPA

I. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Obowiązki dyrektora:

1. Zakłada, że w jego szkole funkcja profilaktyki musi być spójna z funkcją wychowania.
2. Posiada podstawową wiedzę w zakresie profilaktyki problemowej.
3. Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole.
4. Premiuje doskonalących się nauczycieli.
5. Zachęca uczniów do udziału w działaniach profilaktycznych.
6. Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnych programów: wychowawczego i profilaktycznego.
7. Wspiera finansowo i organizacyjne działania profilaktyczne w swoim środowisku.
8. Czyni starania w celu zamontowania monitoringu w szkole.

Obowiązki koordynatorów do spraw bezpieczeństwa:

1. Podejmowanie działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z Programu Wychowawczego Szkoły i Programu Profilaktyki we współpracy z organami szkoły.
2. Organizowanie kampanii informacyjnych.
3. Włączenie się w pedagogizację rodziców.
4. Zbieranie informacji o sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu w szkole i poza nią, formułowanie wniosków, przedstawianie ich Radzie Pedagogicznej, dyrektorowi, podejmowanie stosownych działań.
5. Współpraca z instytucjami i służbami pomagającymi utrzymać bezpieczeństwo w szkole.
6. Odpowiedzialność za organizację i przeprowadzanie akcji ćwiczeniowych z zakresu ewakuacji, reagowania na kryzysy zewnętrzne.
7. Koordynowanie działań w szkole w czasie wystąpienia kryzysu w szkole (samobójstwo, uprowadzenie, pożar, terroryzm itp.).
8. Podejmowanie działań zabezpieczających miejsce czynu karalnego do momentu przybycia służb specjalistycznych lub policji.

Obowiązki pedagoga szkolnego:

1. Diagnozowanie problemów wychowawczych szkoły.
2. Koordynowanie i monitorowanie przebiegu realizacji planów: profilaktycznego, wychowawczego szkoły.
3. Wspieranie wychowawcy i pozostałych pracowników w realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych wynikających z planu wychowawczego szkoły.
4. Udział w wewnątrzszkolnym doskonaleniu (rady pedagogiczne).
5. Praca indywidualna i grupowa z uczniami i rodzicami.
6. Propaguje treści i programy profilaktyczne.
7. Rozpoznaje potrzeby ekonomiczne uczniów .
8. Systematycznie doskonalą się w zakresie wychowania i profilaktyki.

Obowiązki nauczycieli, wychowawców:

1. Promowanie zdrowego stylu życia i wartościowych formy spędzania wolnego czasu.
2. Utrzymywanie osobowych relacji z uczniami (poprzez konsultacje, indywidualne rozmowy).
3. Konstruktywne współdziałanie z gronem pedagogicznym oraz pozostałymi pracownikami szkoły.
4. Doskonalenie zawodowe.
5. Dostrzeganie indywidualności dziecka, indywidualizowanie oddziaływania.
6. Utrzymywanie pozytywnych relacji z rodzicami, pozyskiwanie rodziców do współpracy.

Obowiązki rodziców:

1. Mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka.
2. Aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.
3. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania.
4. Stanowią wzór osobowy – model dla dziecka.
5. Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W SZKOLE

W oparciu o przeprowadzone w roku szkolnym 2012/2013 ankiety, spostrzeżenia i uwagi wychowawców, sugestie płynące ze strony rodziców i środowiska lokalnego – wyselekcjonowaliśmy kilkanaście zagrożeń, które dotyczą naszych uczniów i wymagają podjęcia działań zapobiegawczych lub naprawczych. Wszystkim zależy, aby nasza szkoła stała się przyjazna i przede wszystkim bezpieczna.

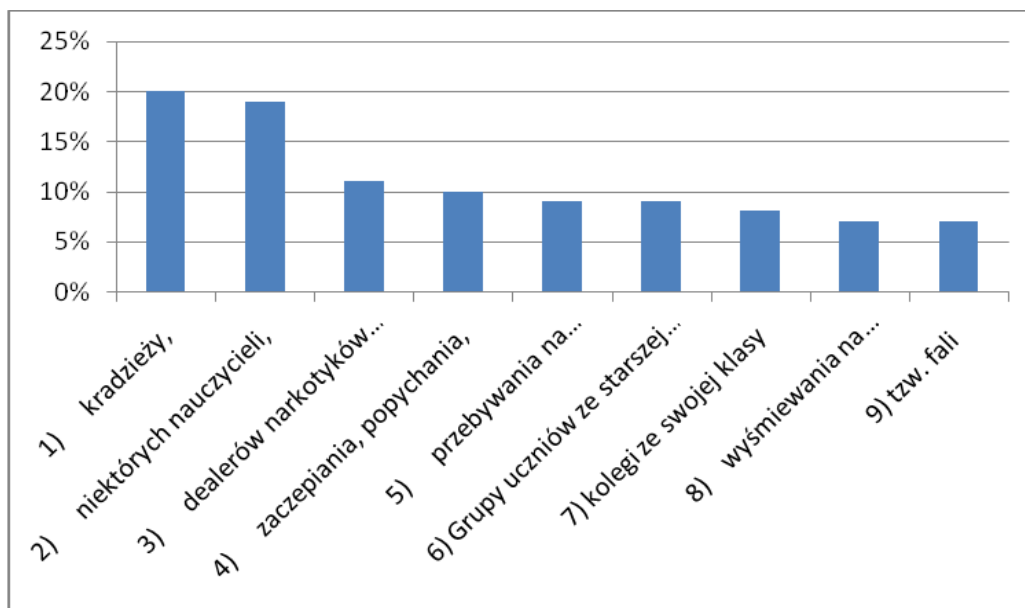
Oto ocena stanu wyjściowego:

słabą stroną naszej szkoły wg ankietowanych są

- kradzieże w szkole – 21%,
- kontakty z niektórymi nauczycielami - 18%

uczniowie czują się zagrożeni, gdyż boją się:

- przebywania na szkolnym korytarzu w czasie przerw – 18%,
- grupy uczniów ze starszej klasy – 17%
- kolegi/koleżanki ze swojej klasy – 16%
- dealerów narkotyków na terenie szkoły – 15%,
- wyśmiewania na lekcjach przez innych – 14%;
- osób dorosłych spoza szkoły – 13%,
- koleżanki/kolegi ze starszej klasy – 12%;
- tzw. fali - 12%
- grupy uczniów z swojej klasy lub równoległej- 11;

Wyznaczone zostały słabe strony naszej szkoły. Wiemy już, po dokonanej diagnozie stanu wyjściowego, jakie potrzeby mają nasi uczniowie.

Za główny priorytet wybraliśmy:

Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.

III. ZADANIA

ZADANIA	FORMY
Zapoznanie uczniów z przepisami i procedurami dotyczącymi bezpieczeństwa w szkole, na wycieczce, w drodze do i ze szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z wychowawcą; • pogadanka o bezpieczeństwie przed wyjazdem na wycieczkę;
Wywieszanie w widocznych miejscach ważnych numerów telefonów.	<ul style="list-style-type: none"> • gazetka ścienna; • strona internetowa szkoły;
Redukowanie zachowań agresywnych.	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z wychowawcą; • zajęcia przedmiotowe; • lekcje pedagogiczne; • spotkania z policją, strażą miejską; • udział w kampaniach i programach profilaktycznych; • warsztaty;
Identyfikowanie różnych form przemocy i agresji w szkole i poza nią.	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta; • rozmowy; • wywiady; • obserwacja;
Podjęmowanie środków zaradczych.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, dyrektorem;
Budowanie świadomej odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych.	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje biologii i edb; • spotkanie z pielęgniarką szkolną;

Propagowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje biologii, edb i wf; • spotkania z pielęgniarką szkolną; • udział w kampaniach;
Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i zdrowotnych.	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje biologii i edb; • spotkania z pielęgniarką szkolną;
Zapobieganie otyłości, anoreksji, bulimii.	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje pedagogiczne • lekcje wdz;
Organizacja zajęć sportowo – rekreacyjnych wspierających rozwój fizyczny. Profilaktyka skrzywień kręgosłupa.	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje w – f; • zajęcia SKS; • lekcje biologii, • spotkania z pielęgniarką; • spotkania z fizjoterapeutą; • zawody sportowe; • Festyn Gimnazjalny; • Rajd Szkolny;
Przygotowanie do racjonalnych zachowań w obliczu zagrożeń cywilizacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje edb; • zajęcia z wychowawcą;
<p>Profilaktyka uzależnień – uświadamianie konsekwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • palenia papierosów, • zażywania narkotyków, • spożywania alkoholu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z wychowawcą; • lekcje pedagogiczne; • spotkania z pielęgniarką; • udział w kampaniach i programach; • udział w konkursach; • spotkanie z pracownikami poradni psychologiczno – pedagogicznej; • spotkanie ze strażą miejską, policją; • warsztaty;
Nauka pierwszej pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje edb; • lekcje biologii; • projekty edukacyjne;
Kształtowanie właściwych postaw w stosunku do osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z wychowawcą; • zajęcia z pedagogiem; • imprezy szkolne;
<p>Objęcie systemem działań uczniów:</p> <p>a) o obniżonych możliwościach intelektualnych zgodnie z opiniami i orzeczeniami z PPP</p> <p>b) ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia wyrównawcze; • indywidualna pomoc w nauce; • pomoc w odrabianiu lekcji; • indywidualne nauczanie w klasie; • wskazówki do pracy dla rodziców;
Uwrażliwienie na problemy społeczne i potrzeby innych ludzi.	<ul style="list-style-type: none"> • wolontariat; • akcje charytatywne; • zajęcia z wychowawcą;

IV. KALENDARZ REALIZACJI ZADAŃ PROFILAKTYCZNYCH NA ROK SZKOLNY 2013/2014

ZADANIA	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Zapoznanie uczniów z przepisami i procedurami dotyczącymi bezpieczeństwa w szkole, na wycieczce, w drodze do i ze szkoły.	IX.2013	wychowawcy
	cały rok	kierownik i opiekunowie wycieczek
Wywieszanie w widocznych miejscach ważnych numerów telefonów.	cały rok	pedagog
	cały rok	D. Olejnik
Udział szkoły w kampanii społecznej „Szkoła bez przemocy”.	cały rok	D. Olejnik
„Masz problem – podziel się z nami”- skrzynka z listami o <u>problemach uczniów</u> .	cały rok	RSU
Diagnozowanie środowiska uczniów poprzez: rozmowy z uczniami, rodzicami, ankiety tematyczne ułożone na potrzeby <u>klasy, postawy uczniów wobec problemu profilaktyki</u>	cały rok	wychowawcy pedagog
Uświadamianie konsekwencji: palenia papierosów, zażywania <u>narkotyków</u> .	cały rok	wychowawcy
Realizacja programu poprawy frekwencji	cały rok	wychowawcy
Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: pożar, atak terrorystyczny, powódź i innych. Przeprowadzenie próbnej ewakuacji z budynku szkolnego.	cały rok	dyrektor A.Bieńkowska
Nauka zasady udzielania pierwszej pomocy.	cały rok	A.Bieńkowska
Badanie stanu wypadkowości: przegląd BHP, instrukcje.	cały rok	inspektor BHP
Udział w konkursach wiedzy i plastycznych związanych z <u>profilaktyką zgodnie z ofertą</u> .	wg oferty	nauczyciele plastyki, <u>muzyki, zajęć</u>
Akcje charytatywne pod opieką Szkolnego Klubu Wolontariusza.	cały rok	SzKW
Apele i uroczystości szkolne.	wg kalendarza	RSU
Szkolenie Rady Pedagogicznej na temat pracy z uczniem z <u>opiniami z poradni</u> .	IX-X.2013 r.	pedagog
Święto Pieczonego Ziemniaka.	03.X.2013 r.	RSU
Spotkanie z rodzicami na temat „Kiedy z dzieckiem są <u>problemy</u> ”	XI.2013 r.	D. Olejnik
Spotkanie z uczniami na temat „Sytuacje kryzysowe na terenie szkoły i odpowiedzialność prawna osoby nieletniej.”	I.2014 r.	D. Olejnik, A. Rafałko
Szkolenie Rady Pedagogicznej na temat „Jak pomóc ofiarom <u>agresji i przemocy szkolnej?</u> ”	III.2014 r.	dyrektor
Szkolny Tydzień dla Bezpieczeństwa	VI.2014 r.	D. Olejnik
Dzień „W zdrowym ciele, zdrowy duch”.	VI.2014 r.	D. Olejnik

Udział w Ogólnopolskiej Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł	IV-IX.2014 r.	pedagog
Udział w „Marszu Żywych” w Oświęcimiu	IV.2014 r.	D. Olejnik
Rajd Szkolny	02.VI.2014 r.	B. Kaczmarczyk
Festyn Szkolny	VI.2014 r.	D. Olejnik

V. EFEKTY DZIAŁAŃ

1. Włączenie rodziców do aktywnej współpracy.
2. Wyciszenie agresji.
3. Nabycie umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów przez uczniów.
4. Poprawa w relacjach uczeń - uczeń, uczeń - osoba dorosła.
5. Podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa w szkole.
6. Wolność od nałogów.
7. Wzrost kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych.
8. Wzrost poczucia własnej wartości, umiejętność dokonania samooceny.
9. Podniesienie poziomu świadomości występujących zagrożeń i sposobów zapobiegania im.
10. Poprawa sytuacji wychowawczej wśród uczniów.
11. Objęcie opieką jak najwięcej dzieci zaniedbanych środowiskowo i niedożywionych.
12. Tolerancja dla uczniów niepełnosprawnych.
13. Poprawa kultury zachowań i kultury języka.
14. Podniesienie poziomu nawyków higienicznych.
15. Uzyskanie wyższej świadomości nawyków żywieniowych.
16. Wypracowanie umiejętności organizowania czasu wolnego.
17. Podniesienie poziomu świadomego i umiejętnego korzystania z komputerów, Internetu i TV.
18. Wyrobienie prawidłowych reakcji w sytuacji zagrożenia.

VI. EWALUACJA

Cele ewaluacji

- uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu,
- poznanie ewentualnych trudności i braków, które występują w trakcie realizacji,
- określenie nastawienia uczestników (uczniów, nauczycieli, rodziców) do realizacji programu,
- dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności uczestników postaw nabytych przez uczestników programu,
- uzyskanie opinii (od uczestników, od przedstawicieli środowiska lokalnego itp.) o wartości zrealizowanego programu.